

Tegenlicht

Zouden we tussen de verhalen van Lucas niet liever een dag extra hebben gewild? Tijd om te bekomen? Want hoe 'stil' de week die we alweer achter ons lieten ook heten mag, wat gaat het snel. Al lezen we de verhalen over Jezus nog zo voluit deze dagen, om het gebeurde zo goed mogelijk tot ons door te laten dringen. Dan nog: wie kan dat? Zo snel dat keerpunt maken naar Pasen? Je hebt de ernst van de situatie nauwelijks tot je genomen, of daar is verrijzenis. "Waarom de levende bij de doden te zoeken?" - wat een vraag is dat? Wat is de betekenis van al deze gebeurtenissen, zoals ze hier beschreven zijn?

Die enerzijds lijken op de verbazing zoals je hebben kunt bij een verlies. Waar, terwijl voor jou het leven stilhoudt, buiten alles gewoon zijn gang gaat en in beweging blijft. En mensen dat soms ook zeggen: hoe kan het? Als je zelf het gevoel hebt dat alles de adem lijkt in te houden en pas op de plaats maakt, dat anderen niet stilhouden? Geen stilstaand verkeer. Mensen die zich zoals elke dag verplaatsen in dezelfde haast als altijd. Alsof er niets gebeurd is.

Zo ook lijkt het te zijn voor de vrouwen die vroeg in morgen nog een keer gaan kijken bij het graf, nog helemaal staan in wat gebeurd is. Geurige olie hebben ze bij zich om de dode nogmaals te verzorgen. De schok, als zij de steen daar zien weggerold! De vreemde vragen, alsof geen dood bestaat: "weet je het dan niet?" - maar wat zouden we moeten weten? Over de levende die je niet moet willen zoeken bij de doden. Zinnen die er toch niet zomaar in gaan. Schokkend, onwerkelijk. Die tegelijk de vraag oproepen, alsof je hetzelfde ook heel anders zou kunnen zien.

Een Iraanse man stierf veel te jong in Nederland. Zonder enige aanleiding, onverwacht. Hij had alles voor elkaar, zijn verblijfsstatus en zijn papieren. Hij had gestudeerd, Nederlands geleerd en zocht werk. En toen gebeurde het zomaar, keek zomaar de dood om de hoek, ver vanwaar hij daarvoor juist was weggevlucht. Zo stond ik op een morgen in onze eigen polders bij zijn graf om hem samen met de Imam te gedenken. Las ik van "voor vluchtelingen, vreemden, wees niet niemand" en hij iets anders. Het maakt niets uit, zeiden we, want allemaal geloven we in een God die groter is dan wat ons treft. Op het graf van de jongen die de 30 nauwelijks haalde staat een spreuk van een Perzische dichter: "wiens naam in goedheid wordt genoemd, zal nooit sterven".

Zou het kunnen de dood voorbij te leven, deze morgen? Een andere stap te maken. Zien wij dan toch maar een kant van de medaille, als we rouwen om een geliefde, of zelf angst hebben om te sterven misschien? Is het waar en strekt leven zich uit, ook waar wij het ons niet kunnen denken met ons beperkte zicht? En maken ook die andere woorden van Lucas bij ons een kans.. : eerste dag, verwondering.. van Petrus nota bene, die toch wel een cynicus eersteklas was. Je kunt me nog meer vertellen?

Het antwoord in dit verhaal wordt niet zomaar opgediend. Het spreekt daarentegen wel van mogelijkheden anders te zien. Zo moet het Lucas zelf zijn vergaan, die eerst die twee figuren in het graf haast statisch verbeeldt, met de leegte tussen hen in en daarna, zullen we straks horen, die twee anderen onderweg naar Emmaus. Nog wat betraand, maar in beweging. "Weet je dan niet wat er gebeurd is?" -weer zo'n vraag -, zeggen ze een voorbijganger. Het lijkt wel een klucht.

"Wiens naam in goedheid wordt genoemd, sterft niet" is wel het minste dat Lucas vertelt. Die mensenzoon, dierbaar in Gods ogen en in die van mensen, die sterft natuurlijk niet.

Maar is het dan voor alles de herinnering die blijft en voortleven kan? Zoals de groten der aarde opstaan, telkens weer, waar Jezus er een van was? Of gewone dierbaren in onze geheugens en idealen, in onze hoop en moed om te leven, in onze momenten van geloof of juist als we wanhopig zijn? Die in onze systemen zijn gaan zitten, in onze woorden in ons lichaam en bloed? Is dat het dan? "Hebt u dan zo weinig verstand en bent u zo traag van begrip" zegt Jezus tegen de twee, bij wie hij zich laat uitnodigen. Omdat zij zo aandringen, staat erbij - hij wilde eerst nog verder gaan. En dan schuiven ze aan, in dit zoveel kleinere gezelschap dan op die andere avond. En herkennen zij hem in het breken van het brood. Dat - gebroken en uitgedeeld - is het teken. De rest blijft geheim.

Het ballet dat Rudy van Dantzig, afgelopen jaar gestorven, maakte op de Vier Letzte Lieder van Richard Strauss, die geschreven zijn ook al tegen het eind van het leven van deze componist op tekst van Herman Hesse, is een van de ontroerendste die er zijn. Een deel heet 'lente' en verbeeldt het verlangen en uitreiken van de jonge mens. Er is ook de 'herfst', 'slapengaan' en 'avondrood'. In het ballet zie je tussen ontroerend kwetsbare figuren een vage derde insluipen. Het lot, denk je geschrokken als je het ziet? De dood? Nee, het is iets anders, want het draagt. Het leven zelf? Iets daaronder nog? De Eeuwige? Of is het gewild of ongewild de verbeelding van juist deze figuur van Jezus hier. Het diepe geheim waar alleen een sluier van oplicht, dat verborgen blijft tegelijk. De kwetsbare, die zich geeft, de kwetsbaarheid van de mens, waar - als in een tegenlicht gezien - draagkracht te vinden blijkt. En die is het die opstaat, viereen we vandaag. Altijd weer bij mensen. In hun samengaan. In hun midden.

Er zijn er die bij verlies ook de euforie kennen. Het gevoel van grote blijdschap, alsof een andere wereld en werkelijkheid openbreekt. Is dat onzin of is dat het juist? Dat ogen worden geopend tegen de keer in. Pasen moet wel zoiets zijn als daaruit te leven, opengebrouwen, opgetild. Onbezorgd in zekere zin, vertrouwend, in vrijheid. En van daaruit: leven uitdelen, gerechtigheid doen, zorgdragen door de vreemdeling, werken aan de vrede. Zo leven alsof er altijd meer in zit op het tweede gezicht. Als je net iets anders kijkt.

Gelezen: Lucas 24

Juut Meijer